

EL TEXT D'ALFRED DE MUSSET ES REPRESENTA PER SEGONA VEGADA A BARCELONA

Un altre «Lorenzaccio» si us plau

Josep Maria Flotats acaba d'estrenar la primera de les tres jornades que componen el seu particular homenatge al gran actor francès Jean Vilar, amb la posada en escena de *Lorenzaccio*, de Musset, precedida d'una poètica introducció del tema de l'«illa de la memòria», que és el *leit-motiv* que lligarà temàticament, a través del record íntim de l'actor, els tres muntat-

El «Lorenzaccio» de Musset ha acabat per enlluernar la professió teatral catalana. En la mateixa temporada, se n'han presentat al públic dos muntatges diferents.

Ramon Lladó

nalisme que es nota en els més petits detalls. El *Lorenzaccio* del Lliure era una proposta en pla franc tirador, que hi canviava fins el títol, amb un heroi atlètic i tendre, un pèl gimnàstic i caricaturesc. Era un muntatge coherent i compacte, però massa poruc i prudent, que no donava la qualitat temperamental de Musset, i l'escenografia era aus-

Dos «Lorenzaccios» la mateixa temporada, un luxe no massa freqüent a les nostres cartelleres.

ges que se succeiran al Poliorama aquest estiu.

Tothom es delia per veure el segon *Lorenzaccio* de la temporada a Barcelona, un luxe no gaire freqüent a les nostres cartelleres, després de la proposta que va presentar el Teatre Lliure, amb direcció de Lluís Pasqual i escenografia de Fabià Puigserver. La trajectòria, molt diversa, dels dos homes de teatre catalans i sobretot el seu tarannà radicalment oposat pel que fa a la concepció escènica, confluint damunt un clàssic del romanticisme, avui quasi absent dels escenaris, mantenien el món del teatre en general i els crítics amb les espases esmolades.

Si Lluís Pasqual optà per una escenografia sumària i esquemàtica, un *Lorenzaccio* íntim, a la mesura del local de Gràcia, amb elements que modernitzaven el drama pel que fa al vestuari —els famosos texans de Juanjo Puigcorbé— i retalls substanciosos del text, Flotats ha intervingut no per modernitzar ni treballar formes escèniques actuals, sinó per restituir la parafernàlia escènica del gran drama històric, al servei d'una concepció dels clàssics que és la seva, o sigui a mig camí entre el respecte a la lletra —herència i testimoni constant de la Comédie Française— i l'espectacle de gran públic, de cada dia i de diumenge, amb un professio-

tera fins al punt de provocar quasi asma.

El *Lorenzaccio* del Poliorama, amb moltes més possibilitats financeres, respecta escrupolosament la intriga i l'escriptura escènica, i ens evoca amb més fidelitat l'imaginari dels *Lorenzaccio* de llegenda, d'una Sarah Bernhardt que el representa a primers de segle o de Gérard Philippe a les vetllades d'Avinyó dels 40. Però hi ha alguna cosa que ho enterboleix, potser un excés. O millor, per un cantó un excés i per l'altre un defecte, que impedeixen que el muntatge sigui rodó i que el fan, a estones, difícilment suportable.

L'excés: una posada en escena bàsi-

ROS RIBAS

Lorenzaccio és un dels escassos personatges de carn i ossos que aportà l'anomenat drama romàntic.

cament reconstructiva i excessiva, monumental i, en general, ostentosa. Els sumptuosos vestits de l'aristocràcia florentina, els domassos i les capes s'emmirallen en un paviment lluent de marbre negre. Decorats funcionals i supermoderns, que dibuixen un espai fred i solemne, a mig camí entre l'abstracció dels marbres, les línies brillants dels materials sintètics d'alt disseny i el verisme escrupolós dels objectes i l'abillament.

Aquest realisme exacerbada en l'ambientació perjudica la puresa patètica del text. L'escenografia de Marzoff i la direcció de Flotats subratlla excessivament el clima, l'orquestra i sacrifica una part del mite, en la seva dimensió més excessiva, solitària i autèntica, i que consti que no critiquem les exhibicions de luxe, sobretot pel que fa al vestuari. Parlem d'una qüestió d'efecte escènic, en una obra que Musset no va escriure per a un escenari i que va concebre amb un mínim d'accions secundàries i de reconstrucció

històrica. El defecte: una lectura de Lorenzo, i sobretot una representació, a la baixa, més histriònica que patètica. Malgrat moments brillants, aquest cadàver vivent, cínic i sublim que conspira contra el príncep per afirmar la seva llibertat, sembla massa preocupat perquè les coses lliguin a dalt de l'escenari i descuida aquesta barreja subtil d'exaltació, lassitud i disgust que és allò que viu avui del teatre de Musset.

Lorenzaccio és un dels escassos personatges de carn i ossos que aportà l'anomenat drama romàntic. Musset hi aboca tot el seu pensament, una poderosa combinació de subjectivitat i d'estats d'ànim amb un caràcter fort, de gran personatge tràgic, malencònic, líric i desenganyat, però amb una passió constant, mantinguda més enllà del buit interior amb una gran solidesa dramàtica. Té tirades antològiques, on brilla la força de la llengua i que cal sentir en francès, a casa, després de l'excel·lent versió catalana de Jordi Sarsanedes i del mateix Flotats, com

aquella en què es treu la màscara davant el patriarca Filippo Strozzi: «Et penses que, perquè no tinc orgull, ja no em queda vergonya i vols que deixi morir en silenci l'enigma de la meua vida». L'edició de Flotats no sempre deixa traspasar la musicalitat de frases com aquesta.

La direcció d'actors és excel·lent. Si deixem a part una irrefrenable tendència a l'èmfasi excessiu, pròpia del país i que no hi ha cap mètode que sigui capaç d'esbandir, la companyia està a una altura considerable. Carme Elies encarna perfectament la marquesa Cibo, es mou amb sobirania i diu bé el text. El cardenal conspirador Cibo, interpretat per Josep Maria Pou, ens fa oblidar aquell esquemàtic i encarcerat Lluís Homar de l'altre muntatge, i Joan Borràs, en el paper de Filippo Strozzi, aconsegueix el grau de patetisme i dignitat propis del vell patriarca, en un treball de primera categoria, amb un aplom admirable i una dicció profunda i convincent. □